

## روش های جستجوی آگاهانه

فصل چهارم  
سید ناصر رضوی

Email: [razavi@Comp.iust.ac.ir](mailto:razavi@Comp.iust.ac.ir)

۱۳۸۶

- جستجوی اول-بهترین (Best-First Search)
- جستجوی حریصانه (Greedy search)
- جستجوی  $A^*$  و خصوصیات آن
- جستجوی عمیق کننده تکراری  $A^*$  و  $SMA^*$
- جستجوی اول بهترین بازگشتی ( $RBFA^*$ )
- هیوریستیک ها (Heuristics)
- الگوریتم های جستجوی محلی
- جستجوی تپه نوردی (Hill Climbing)
- جستجوی Simulated Annealing
- الگوریتم های ژنتیک

## مرور: جستجوی درخت

```
function GENERAL-SEARCH( problem, strategy) returns a solution , or failure
    initialize the search tree using the initial state of problem
    loop do
        if there are no candidates for expansion then return failure
        choose a leaf node for expansion according to strategy
        if the node contains the goal state then return the corresponding solution
        else expand the node and add the resulting node to the search tree
    end
```

- استراتژی توسط ترتیب گسترش یافتن گره ها تعریف می شود.

## مشکلات روش های جستجوی ناآگاهانه

- معیار انتخاب گره بعدی برای گسترش دادن تنها به شماره سطح آن بستگی دارد.
- از ساختار مسأله بهره نمی برند.
- درخت جستجو را به یک روش از پیش تعریف شده گسترش می دهند. یعنی قابلیت تطبیق پذیری با آنچه که تا کنون در مسیر جستجو دریافته اند و نیز حرکتی که می تواند خوب باشد ندارند.

## جستجوی اول- بهترین

- ایده: برای هر گره از یک تابع ارزیابی (evaluation function) استفاده کن.
  - تخمین "میزان مطلوب بودن" گره
  - ← هر بار مطلوب ترین گره گسترش نیافته را بسط می دهد.

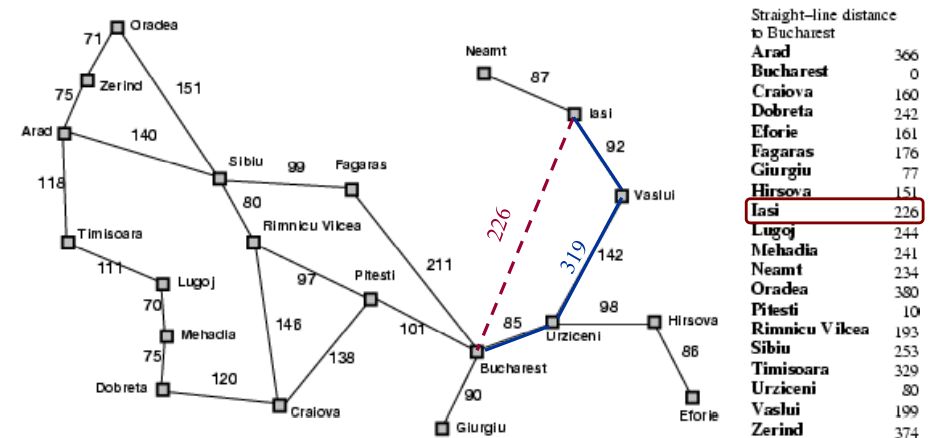
پیاده سازی:

**fringe** یک صف می باشد که بر اساس میزان مطلوب بودن گره ها مرتب می باشد.

موارد خاص:

- جستجوی حریصانه (Greedy search)
- جستجوی  $A^*$

## نقشه رومانی به همراه هزینه مراحل برحسب km



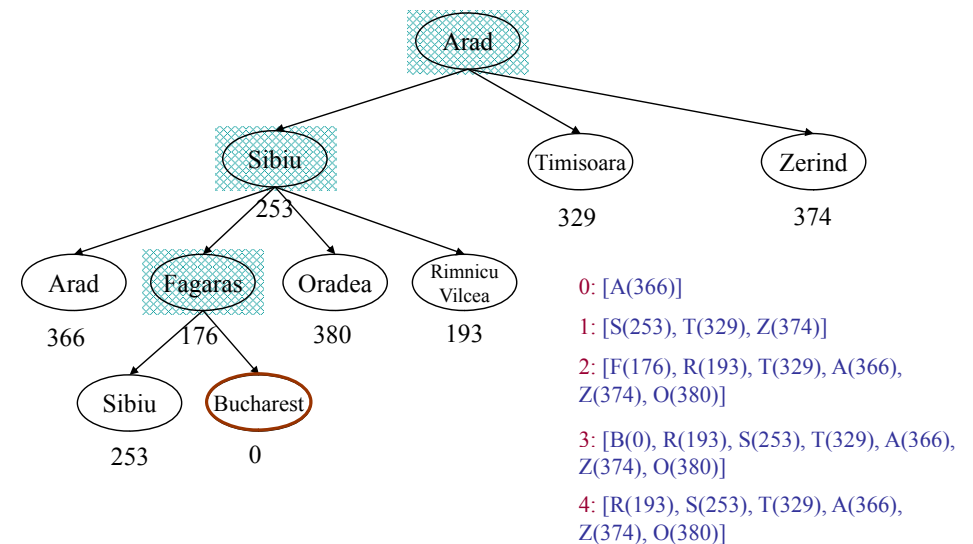
## جستجوی اول- بهترین حریصانه

- تابع ارزیابی  $f(n) = h(n)$  (هیوریستیک)
- = هزینه تخمینی از گره  $n$  تا نزدیکترین هدف

- مثال:  $h_{SLD}(n)$  = فاصله مستقیم از  $n$  تا بخارست.

- جستجوی حریصانه گره ای را گسترش می دهد که به نظر می رسد نزدیکترین گره به هدف (بخارست) باشد.

## مثال جستجوی حریصانه



## جستجوی A\*

- ایده: از گسترش مسیرهایی که تاکنون مشخص شده پرهزینه می باشند، اجتناب کن.

- A\*: ترکیب مزایای UCS و جستجوی حریصانه:

- جستجوی حریصانه  $h(n)$  را حداقل می کند، نه کامل و نه بهینه
- جستجوی UCS، هزینه مسیر را حداقل می کند؛ کامل و بهینه است؛ می تواند بسیار زمانبر باشد.

- تابع ارزیابی

$$f(n) = g(n) + h(n)$$

- $g(n)$ : هزینه مسیر پیموده شده تا  $n$ .
- $h(n)$ : هزینه تخمینی ارزاترین مسیر راه حل از  $n$  تا هدف.
- $f(n)$ : هزینه تخمینی ارزاترین راه حل که از  $n$  می گذرد.

## خواص جستجوی حریصانه

- کامل؟ خیر، ممکن است در حلقه گیر کند.

- مثال: حالت اولیه Iasi، حالت هدف Fagaras

Iasi  $\rightarrow$  Neamt  $\rightarrow$  Iasi  $\rightarrow$  Neamt  $\rightarrow$  ...

- پیچیدگی زمانی؟  $O(b^m)$ ، اما با یک هیوریستیک خوب می تواند بسیار بهبود یابد.

- پیچیدگی حافظه؟  $O(b^m)$ ، تمام گره ها را در حافظه نگه می دارد.

- بهینه؟ خیر، (با توجه به مثال قبل)

## جستجوی A\*

A\* از یک هیوریستیک قابل قبول (admissible) استفاده می کند، یعنی، همواره  $h(n) \leq h^*(n)$  که در آن  $h^*(n)$  هزینه واقعی  $n$  تا هدف می باشد.

هم چنین داریم

$$h(n) \geq 0$$

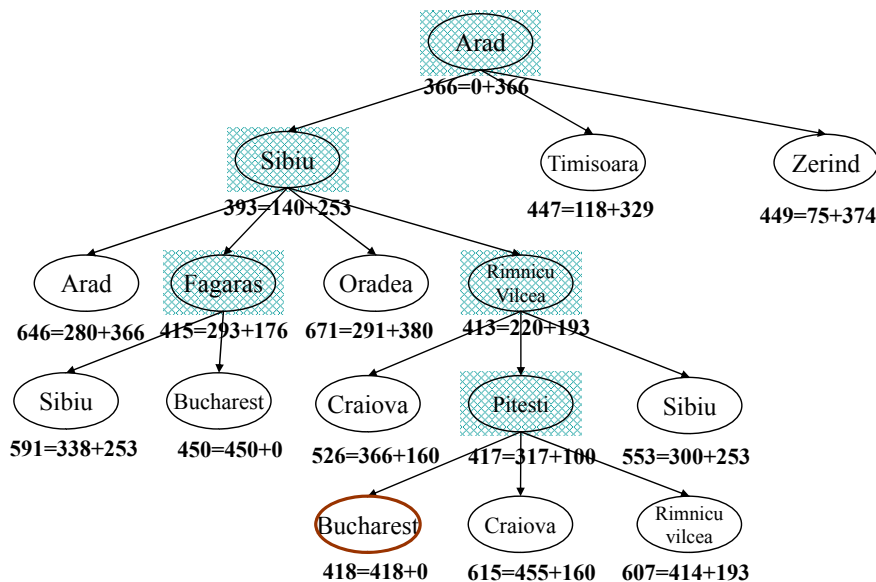
$$h(G) = 0 \quad (G \text{ یک هدف می باشد}).$$

به طور کلی:

$$0 \leq h(n) \leq h^*(n)$$

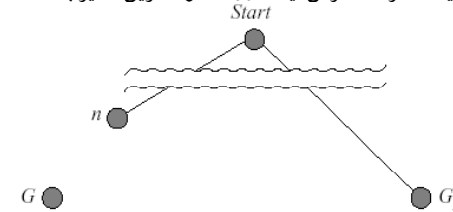
مثال: در هیوریستیک  $h_{SLD}(n)$  هیچگاه هزینه تخمینی بیشتر از هزینه واقعی نخواهد بود. (کوتاهترین فاصله بین دو نقطه، فاصله مستقیم آن دو نقطه می باشد).

## مثال جستجوی A\*



## بهینگی $A^*$ (اثبات)

- فرض کنید یک جواب زیر بهینه مانند  $G_2$  تولید شده و در صف قرار دارد. هم چنین فرض کنید  $n$  یک گره گسترش نیافته روی کوتاهترین مسیر به هدف بهینه  $G$  باشد (؟؟)



- چون،  $h(G_2) = 0$
- چون،  $G_2$  زیر بهینه است
- چون،  $h$  قابل قبول است
- چون  $f(G_2) \geq f(n)$ ، الگوریتم  $A^*$  هیچ وقت  $G_2$  را برای گسترش یافتن انتخاب نمی کند.

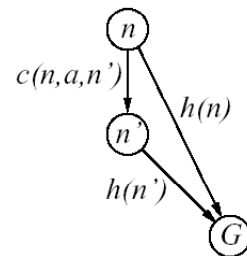
$$\begin{aligned} f(G_2) &= g(G_2) \\ &> g(G) \\ &\geq f(n) \end{aligned}$$

## هیوریستیک قابل قبول

- یک هیوریستیک مانند  $h(n)$  قابل قبول است اگر برای هر گره  $n$  داشته باشیم:  $h(n) \leq h^*(n)$  که  $h^*(n)$  هزینه واقعی برای رسیدن به هدف از گره  $n$  می باشد.
- یک هیوریستیک قابل قبول هرگز هزینه رسیدن به هدف را بیش از حد تخمین نمی زند، یعنی خوش بینانه است.
- مثال: هیوریستیک  $h_{SLD}(n)$  (هیچگاه فاصله واقعی را بیش از حد تخمین نمی زند).
- قضیه: اگر  $h(n)$  قابل قبول باشد،  $A^*$  با استفاده از TREE-SEARCH بهینه است.

## اثبات لم: سازگاری (Consistency)

- یک هیوریستیک سازگار است اگر:  $h(n) \leq c(n, a, n') + h(n')$
- اگر  $h$  سازگار باشد، داریم:



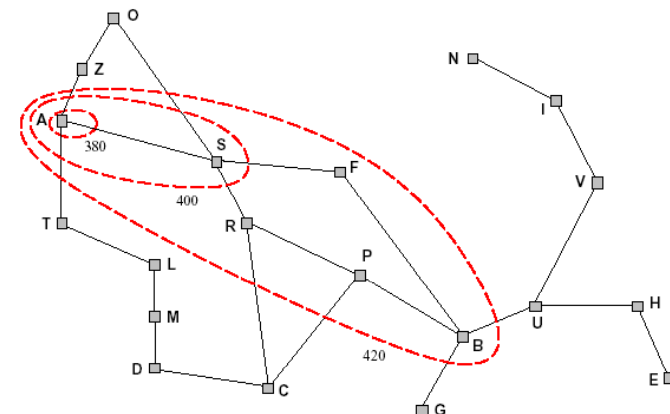
$$\begin{aligned} f(n') &= g(n') + h(n') \\ &= g(n) + c(n, a, n') + h(n') \\ &\geq g(n) + h(n) \\ &\geq f(n) \end{aligned}$$

- یعنی،  $f(n)$  در طول هر مسیری غیر کاهشی می باشد. (یکنوایی، monotonicity)
- قضیه: اگر  $h(n)$  سازگار باشد،  $A^*$  با استفاده از GRAPH-SEARCH بهینه است.

## بهینگی $A^*$

- لم:  $A^*$  گره ها را براساس ترتیب صعودی مقادیر  $f$  گسترش می دهد.

- $A^*$  به تدریج  $f$ -contour ها را اضافه می کند.
- کانتور  $i$  شامل تمام گره ها با  $f = f_i$  می باشد، که  $f_i < f_{i+1}$



## خصوصیات $A^*$

- پیچیدگی فضا؟؟ تمام گره ها را در حافظه نگه می دارد.

- بهینه؟؟ بله - نمی تواند  $f_{i+1}$  را گسترش دهد مگر  $f_i$  تمام شده باشد.

-  $A^*$  تمام گره ها با  $f(n) < f^*$  را گسترش می دهد.

-  $A^*$  برخی از گره ها با  $f(n) = f^*$  را گسترش می دهد.

-  $A^*$  گره ای با  $f(n) > f^*$  را هرگز گسترش نمی دهد.

- $A^*$  دارای کارآیی بهینه (optimally efficient) می باشد!

## خصوصیات $A^*$

- کامل؟ بله، مگر اینکه تعدادی نامحدود گره با  $f \leq f(G)$  وجود داشته باشد.  $A^*$  در گراف های متناهی محلی ( با فاکتور انشعاب محدود) کامل است به شرط آنکه هزینه تمام عملگرها مثبت باشد.

- گره ای با فاکتور انشعاب نامحدود وجود داشته باشد.

- مسیری با هزینه محدود اما با تعداد گره های نامحدود وجود داشته باشد.

- پیچیدگی زمانی؟ نمایی بر حسب [ خطای نسبی  $h$  \* طول راه حل ]  
مگر اینکه خطا در تابع کشف کننده رشدی سریعتر از لگاریتم هزینه مسیر واقعی نداشته باشد، به زبان ریاضی:

$$|h(n) - h^*(n)| \leq O(\log h^*(n))$$

## جستوی اول-بهترین بازگشتی (RBFS)

```
function RECURSIVE-BEST-FIRST-SEARCH(problem) return a solution or failure
    return RFBS(problem, MAKE-NODE(INITIAL-STATE[problem]), ∞)

function RFBS(problem, node, f_limit) return a solution or failure and a new f-cost limit
    if GOAL-TEST[problem](STATE[node]) then return node
    successors ← EXPAND(node, problem)
    if successors is empty then return failure, ∞
    for each s in successors do
        f[s] ← max(g(s) + h(s), f[node])
    repeat
        best ← the lowest f-value node in successors
        if f[best] > f_limit then return failure, f[best]
        alternative ← the second lowest f-value among successors
        result, f[best] ← RBFS(problem, best, min(f_limit, alternative))
    if result ≠ failure then return result
```

## جستجوی هیوریستیک با حافظه محدود

- چند راه حل برای مسأله حافظه در  $A^*$  (با حفظ خصوصیات کامل بودن و بهینگی):

- جستجوی عمیق کننده تکرار  $A^*$  ( $IDA^*$ )

- مانند IDS ولی به جای محدوده عمقی از محدوده  $f-cost$  ( $g + h$ ) استفاده می شود

- جستجوی اول-بهترین بازگشتی (RBFS)

- یک الگوریتم بازگشتی با فضای خطی که سعی می کند از جستجوی اول-بهترین استاندارد تقلید کند

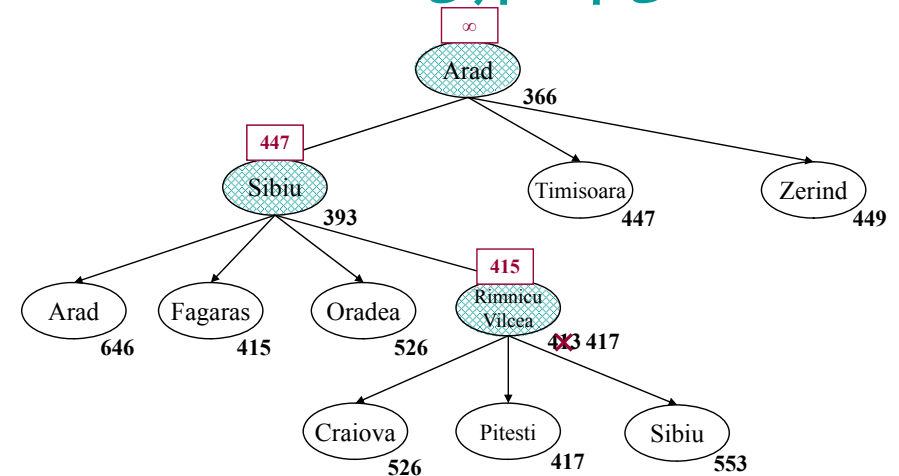
- جستجوی (ساده شده)  $A^*$  با حافظه محدود ((S)MBA\*)

- حذف بدترین گره وقتی که حافظه پر می باشد

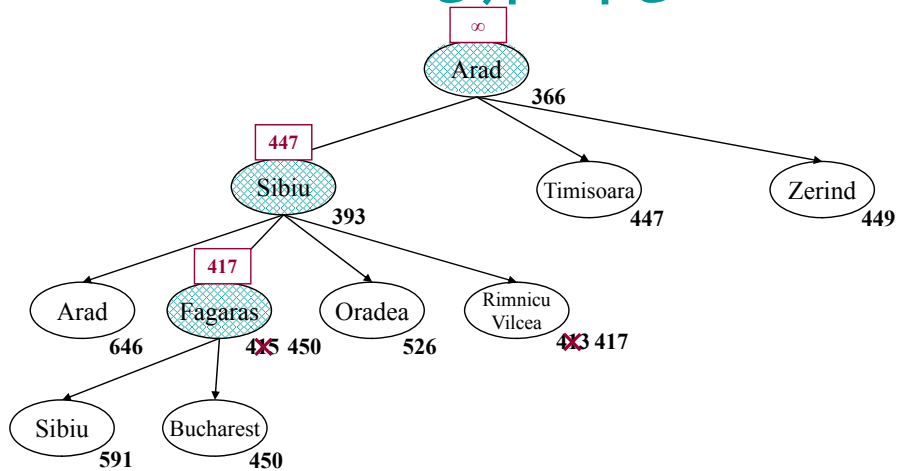
## جستجوی RBFS

- مقدار f-value مربوط به بهترین مسیر جایگزین موجود را نگهداری می کند.
- اگر f-value فعلی از f-value مسیر جایگزین تجاوز کند، آنگاه به این مسیر جایگزین بازگشت می کند.
- در بازگشت به عقب مقدار f-value مربوط به هر گره موجود در مسیر را با بهترین مقدار f-value فرزندانش جایگزین می کند.
- بنابراین گسترش مجدد نتیجه فعلی هنوز ممکن می باشد.

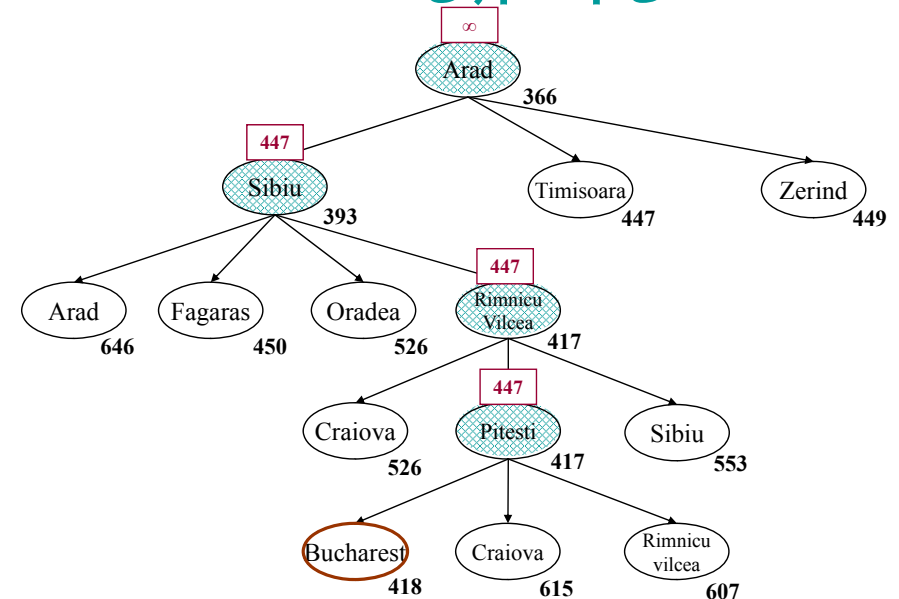
## مثال جستجوی RBFS



## مثال جستجوی RBFS



## مثال جستجوی RBFS



## ارزیابی RBFS

- RBFS کمی کارآتر از  $IDA^*$  می باشد
  - هنوز گسترش اضافی گره ها وجود دارد (تغییر عقیده)
- RBFS هم مانند  $A^*$ ، اگر  $h(n)$  قابل قبول باشد بهینه است
- پیچیدگی حافظه  $O(bd)$ 
  - $IDA^*$  فقط یک عدد را نگهداری می کند (حد فعلی  $f-cost$ )
- تعیین پیچیدگی زمانی مشکل است
  - به دقت تابع هیوریستیک و میزان تغییر بهترین مسیر در اثر بسط گره ها بستگی دارد.
- مانند  $IDA^*$  در معرض افزایش نمایی پیچیدگی زمانی قرار دارد
- RBFS و  $IDA^*$  هر دو از **میزان بسیار کم حافظه** رنج می برند.
  - با اینکه حافظه زیادی وجود دارد، نمی توانند از آن استفاده کنند.

## (Simplified) Memory Bounded $A^*$

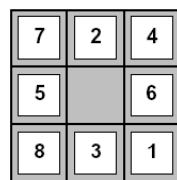
- ایده: استفاده از تمامی حافظه موجود
  - یعنی، گسترش بهترین گره های برگ تا زمانی که حافظه موجود پر شود
  - در صورت پر شدن حافظه،  $SMA^*$  بدترین گره برگ (با بیشترین مقدار  $f-value$ ) را از حافظه حذف می کند
  - مانند RBFS اطلاعات گره های فراموش شده را در پدرشان ذخیره می کند
- اگر تمام برگ ها دارای  $f-value$  برابر باشند چه می شود؟
  - ممکن است یک گره را هم برای گسترش و هم برای حذف انتخاب کند
  - راه حل  $SMA^*$ :
    - گسترش: بهترین گره برگ که از همه جدید تر است
    - حذف: بدترین گره که از همه قدیمی تر است
- $SMA^*$  کامل است اگر راه حل قابل دستیابی وجود داشته باشد و بهینه است اگر راه حل بهینه قابل دستیابی باشد

## هیوریستیک های قابل قبول

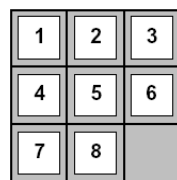
مثال برای معمای هشت:

$h_1(n)$  = number of misplaced tiles

$h_2(n)$  = total Manhattan distance



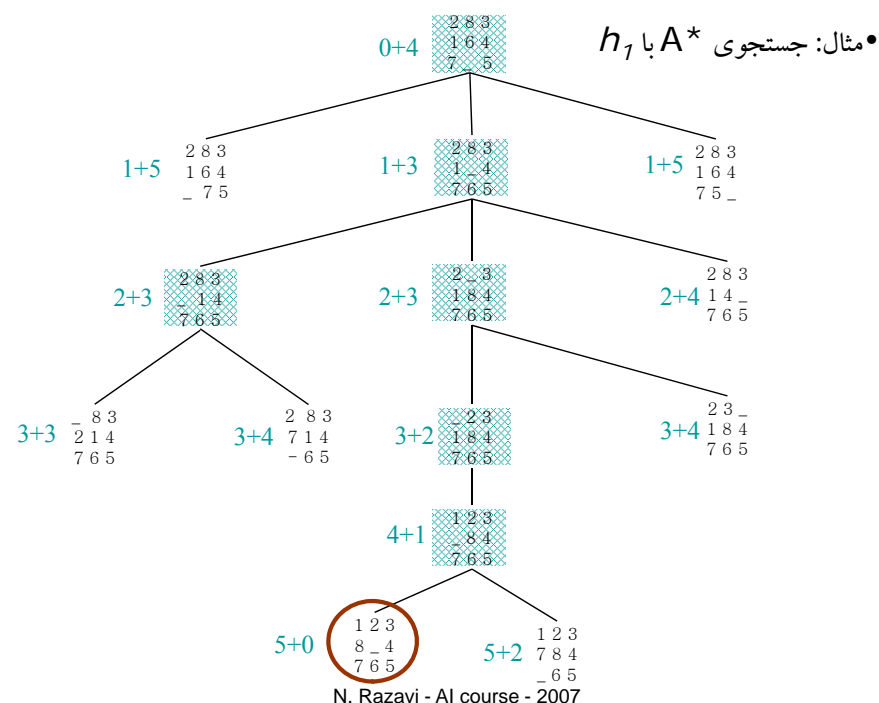
Start State



Goal State

$$h_1(S) = 6$$

$$h_2(S) = 4 + 0 + 3 + 3 + 1 + 0 + 2 + 1 = 14$$



## تسلط (Dominance)

- اگر بازاء هر  $n$  داشته باشیم،  $h_2(n) \geq h_1(n)$  (و هر دو هیوریستیک قابل قبول باشند)
- آنگاه  $h_2$  بر  $h_1$  تسلط دارد و برای جستجو بهتر می باشد.
- مثال هزینه جستجو: تعداد گره های تولید شده در عمق های مختلف:

$$d = 14 \rightarrow IDS = 3,473,941$$

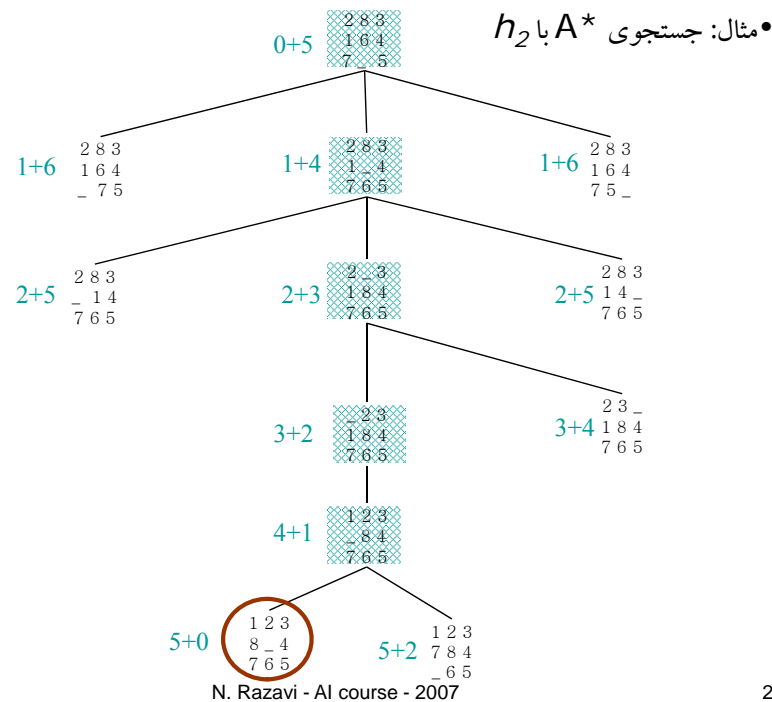
$$A^*(h_1) = 539$$

$$A^*(h_2) = 113$$

$$d = 24 \rightarrow IDS = 54,000,000,000$$

$$A^*(h_1) = 39,135$$

$$A^*(h_2) = 1641$$



## مقایسه بین هزینه جستجو و فاکتور انشعاب موثر

$d$	Search Cost			Effective Branching Factor		
	IDS	$A^*(h_1)$	$A^*(h_2)$	IDS	$A^*(h_1)$	$A^*(h_2)$
2	10	6	6	2.45	1.79	1.79
4	112	13	12	2.87	1.48	1.45
6	680	20	18	2.73	1.34	1.30
8	6,384	39	25	2.80	1.33	1.24
10	47,127	93	39	2.79	1.38	1.22
12	364,404	227	73	2.78	1.42	1.24
14	3,473,941	539	113	2.83	1.44	1.23
16	-	1,301	211	-	1.45	1.25
18	-	3,056	363	-	1.46	1.26
20	-	7,276	679	-	1.47	1.27
22	-	18,094	1,219	-	1.48	1.28
24	-	39,135	1,641	-	1.48	1.26

## فاکتور انشعاب موثر ( $b^*$ )

- فاکتور انشعاب موثر (EBF):  
اگر تعداد گره های گسترش یافته توسط روال جستجو  $N$  باشد و عمق راه حل  $d$  باشد،  $b^*$  به صورت زیر محاسبه می شود:  
$$N + 1 = 1 + b^* + (b^*)^2 + \dots + (b^*)^d$$
- مثال: اگر  $A^*$  راه حلی را در عمق ۵ با استفاده از ۵۲ گره پیدا کند، فاکتور انشعاب موثر را محاسبه کنید.  
پاسخ:  
$$53 = 1 + b^* + (b^*)^2 + \dots + (b^*)^5 \rightarrow b^* = 1.92$$
- در یک هیوریستیک هر چه فاکتور انشعاب به یک نزدیکتر باشد، بهتر است و آن هیوریستیک کیفیت کشف کنندگی بیشتری دارد.



## الگوریتم های جستجوی محلی و مسائل بهینه سازی

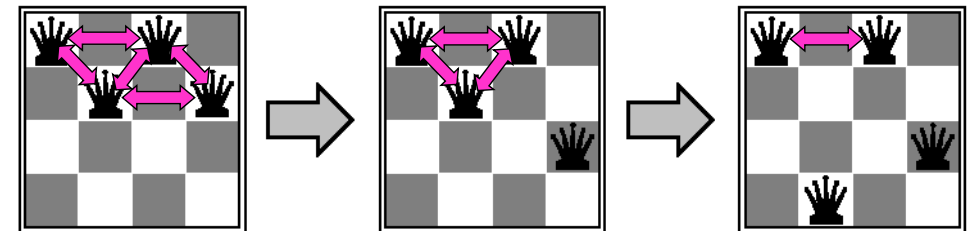
- در بسیاری از مسائل بهینه سازی، **مسیر** راه حل اهمیت ندارد؛ خود حالت هدف پاسخ مسأله می باشد.
- فضای حالت = مجموعه پیکره بندی های «کامل»؛
- یافتن پیکره بندی بهینه، مانند TSP
- یافتن یک پیکره بندی که محدودیت های مسأله را ارضاء کند، مانند مساله  $n$ -وزیر
- در چنین مواردی می توان از **الگوریتم های جستجوی محلی** بهره گرفت.
- یک حالت «فعلی» را به تنهایی در نظر بگیر؛ سعی کن آن را بهبود بخشی.

## ابداع توابع هیوریستیک

- می توان هیوریستیکهای قابل قبول را برای یک مسأله، از **هزینه دقیق** راه حل یک نسخه **راحت (relaxed)** از مسأله بدست آورد.
- مثال: قانون معمای هشت. یک کاشی می تواند از خانه A به خانه B برود، اگر A مجاور B باشد و B خالی باشد.
- اگر قوانین معمای هشت به گونه ای راحت شوند که یک کاشی بتواند به هر خانه ای حرکت کند، هیوریستیک  $h_1(n)$  کوتاهترین راه حل را می دهد.
- اگر قوانین به گونه ای راحت شوند که یک کاشی بتواند به هر خانه مجاور حرکت کند، هیوریستیک  $h_2(n)$  کوتاهترین راه حل را می دهد.
- **نکته کلیدی:** هزینه راه حل بهینه یک مسأله راحت، بیشتر از هزینه راه حل بهینه در مسأله واقعی نیست.

## مثال: $n$ -وزیر

- مسأله:  $n$  وزیر را در یک صفحه شطرنج  $n * n$  به گونه ای قرار بده که هیچ دو وزیری در یک سطر، ستون و یا قطر قرار نگیرند.
- یکی از وزیرها را در ستون خودش به گونه ای جابه جا کن که تعداد برخوردها کاهش یابد.



## الگوریتم های جستجوی محلی و مسائل بهینه سازی

- جستجوی محلی = استفاده از یک حالت فعلی و حرکت به حالت های همسایه
- مزایا:
  - استفاده از حافظه بسیار کم
  - یافتن راه حل های معقول در اغلب موارد در فضاهای حالت بزرگ و یا نامحدود
- مفید برای مسائل بهینه سازی محض
  - یافتن بهترین حالت بر طبق تابع هدف (objective function)

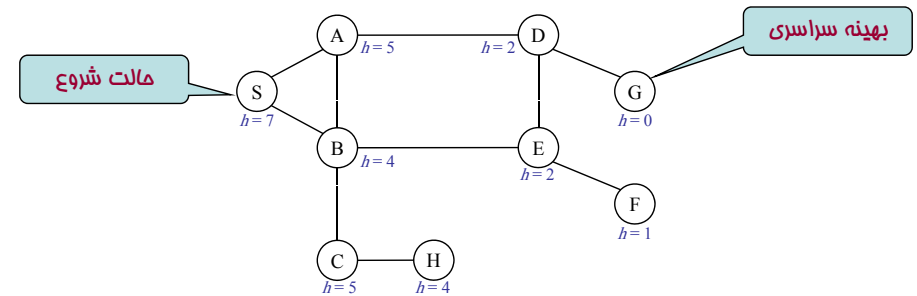
## تپه نوردی (یا گرادیان صعودی/نزولی)

«مانند بالا رفتن از کوه اورست در مه غلیظ با ضعف حافظه»

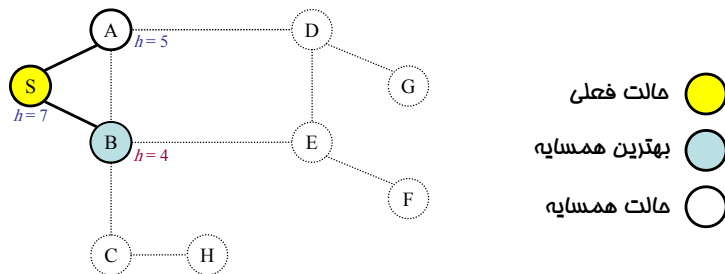
```
function HILL-CLIMBING(problem) returns a state that is a local maximum
  inputs: problem, a problem
  local variables: current, a node
                  neighbor, a node

  current ← MAKE-NODE(INITIAL-STATE[problem])
  loop do
    neighbor ← a highest-valued successor of current
    if VALUE[neighbor] ≤ VALUE[current] then return STATE[current]
    current ← neighbor
```

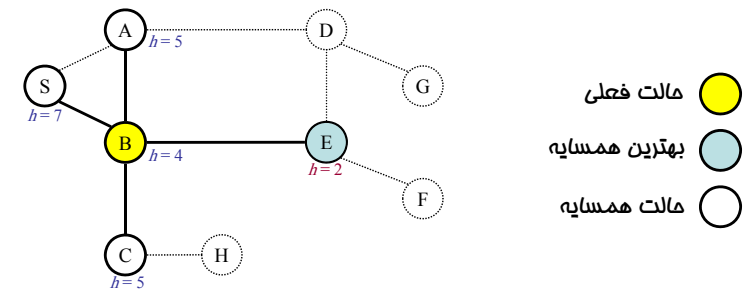
## مثال: جستجوی تپه نوردی



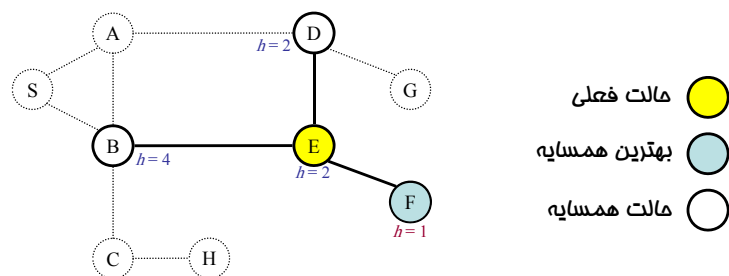
## مثال: جستجوی تپه نوردی



## مثال: جستجوی تپه نوردی



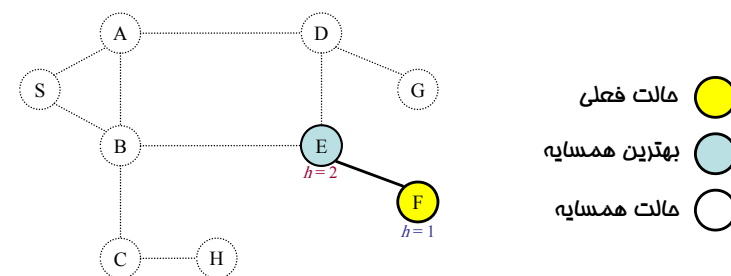
## مثال: جستجوی تپه نوردی



N. Razavi - AI course - 2007

41

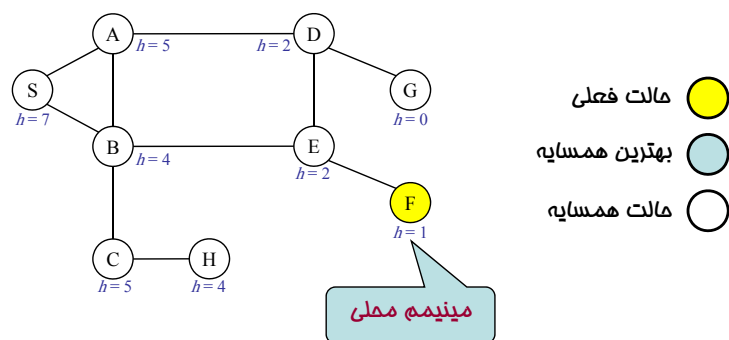
## مثال: جستجوی تپه نوردی



N. Razavi - AI course - 2007

42

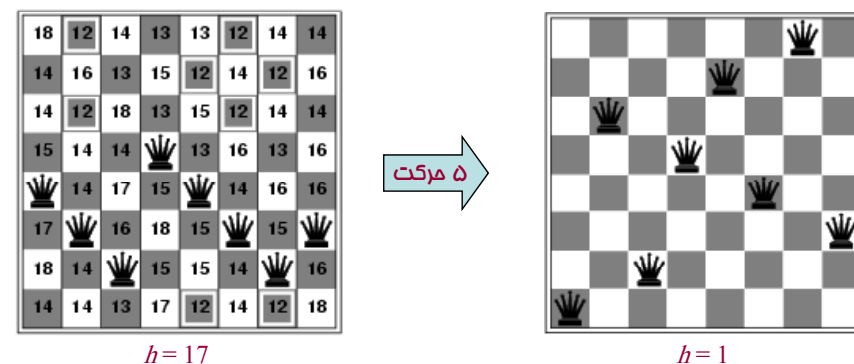
## مثال: جستجوی تپه نوردی



N. Razavi - AI course - 2007

43

## جستوی تپه نوردی : مثال ۸ وزیر



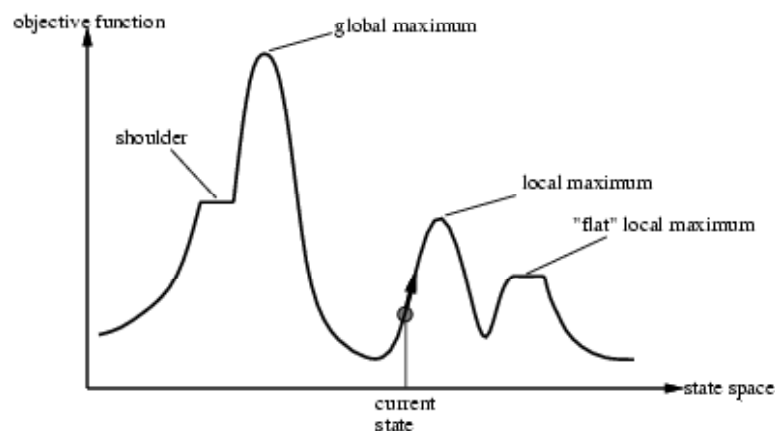
$h$  = تعداد جفت وزیرهایی که بطور مستقیم و یا بطور غیر مستقیم یکرنگر را تهدید می کنند.

N. Razavi - AI course - 2007

44

## تپه نوردی ( ادامه )

- مشکل: بسته به حالت اولیه مسأله ممکن است در ماکزیمم محلی گیر کند.



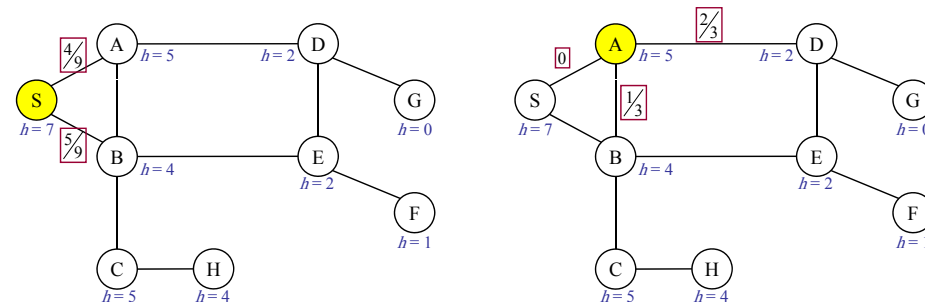
N. Razavi - AI course - 2007

45

## انواع دیگر تپه نوردی (تپه نوردی اتفاقی)

- تپه نوردی اتفاقی

- انتخاب تصادفی در میان حرکت های رو به بالا
- احتمال انتخاب می تواند متناسب با شیب حرکت تغییر کند



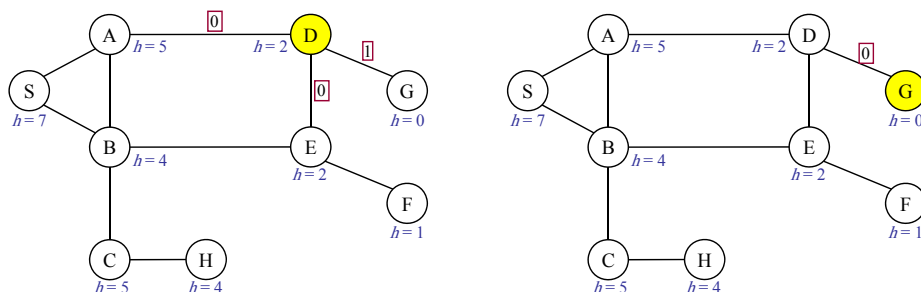
N. Razavi - AI course - 2007

46

## انواع دیگر تپه نوردی (تپه نوردی اتفاقی)

- تپه نوردی اتفاقی

- انتخاب تصادفی در میان حرکت های رو به بالا
- احتمال انتخاب می تواند متناسب با شیب حرکت تغییر کند



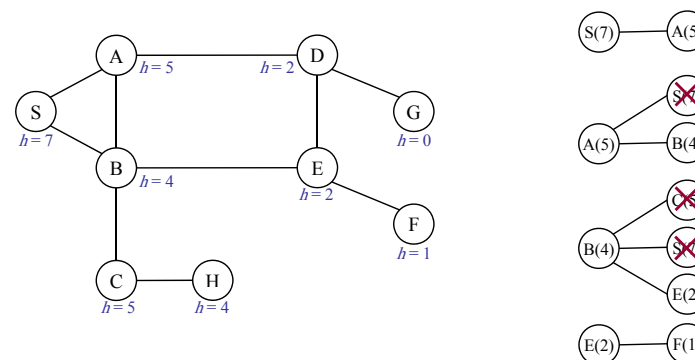
N. Razavi - AI course - 2007

47

## انواع دیگر تپه نوردی (تپه نوردی اولین انتخاب)

- تپه نوردی اولین انتخاب

- همان تپه نوردی اتفاقی که حالت های بعدی را به طور تصادفی تولید می کند تا یکی از آنها بهتر از حالت فعلی باشد



N. Razavi - AI course - 2007

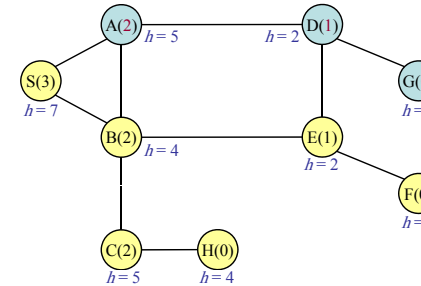
48

## انواع دیگر تپه نوردی (تپه نوردی با شروع مجدد تصادفی)

- محاسبه تعداد متوسط مراحل در تپه نوردی با شروع تصادفی مجدد

– تعداد تکرارها = عکس احتمال موفقیت

– تعداد متوسط مراحل = تعداد شکست ها \* تعداد متوسط مراحل شکست + 1 \* تعداد متوسط مراحل موفقیت



$$\frac{1}{3} = \text{احتمال موفقیت}$$

تعداد تکرارها = 3

تعداد متوسط مراحل موفقیت = 1

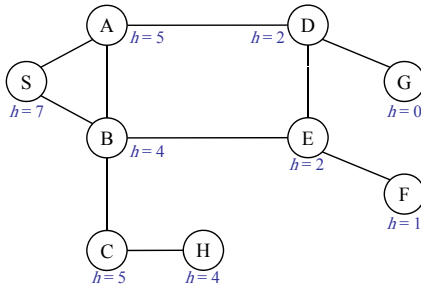
تعداد متوسط مراحل شکست =  $\frac{8}{6}$

$$(3 - 1) \times \frac{8}{6} + 1 \times 1 \cong 4$$

## انواع دیگر تپه نوردی (تپه نوردی با شروع مجدد تصادفی)

- تپه نوردی با شروع مجدد تصادفی (ایده: اگر شکست خوردی دوباره سعی کن)

– سعی می کند که از گیر افتادن در ماکزیمم محلی اجتناب کند



$S \rightarrow B \rightarrow E \rightarrow F$  ✗

$C \rightarrow B \rightarrow E \rightarrow F$  ✗

$H$  ✗

$C \rightarrow H$  ✗

$A \rightarrow D \rightarrow G$

مشکل: معمولاً در یک مسئله در دنیای واقعی، قبل از حل مسئله جواب بهینه را نمی دانیم!

راه حل: تکرار تپه نوردی تا زمانی که وقت داریم.

## آنلینگ شبیه سازی شده

- ایده: از ماکزیمم های محلی با انجام حرکت های «بد» فرار کن  
اما به تدریج اندازه و تعداد حرکات بد (به سمت پایین) را کم کن

```
function SIMULATED-ANNEALING( problem, schedule) returns a solution state
  inputs: problem, a problem
         schedule, a mapping from time to "temperature"
  local variables: current, a node
                  next, a node
                  T, a "temperature" controlling prob. of downward steps
  current ← MAKE-NODE(INITIAL-STATE[problem])
  for t ← 1 to ∞ do
    T ← schedule[t]
    if T = 0 then return current
    next ← a randomly selected successor of current
    ΔE ← VALUE[next] - VALUE[current]
    if ΔE > 0 then current ← next
    else current ← next only with probability  $e^{\Delta E/T}$ 
```

- پیشروی مانند تپه نوردی می باشد، اما در هر مرحله حالت بعدی به طور تصادفی انتخاب می شود.

- اگر حالت بعدی انتخاب شده بهتر باشد، همواره به آن حالت بعدی خواهیم رفت.

- در غیر این صورت، تنها با یک احتمال به آن حالت خواهیم رفت و این احتمال به صورت نمایی کاهش می یابد.

- تابع احتمال:

$$e^{\Delta E/T}$$

T: تعداد مراحل بهبود راه حل

ΔE: میزان کاهش در هر مرحله

## Simulated Annealing

## خصوصیات آنلینگ شبیه سازی شده

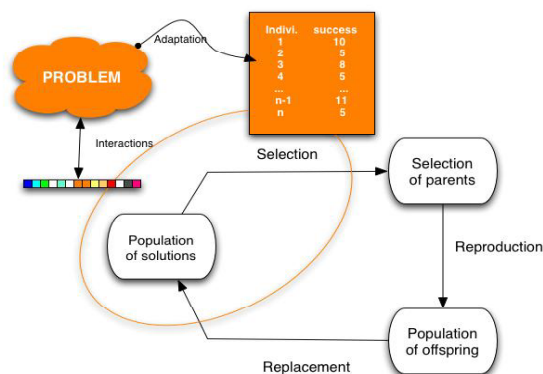
- در مقادیر بالاتر  $T$ ، احتمال انجام حرکات بد (رفتن به سمت پایین) بیشتر است. (مانند جستجوی تصادفی رفتار می کند)
- با کاهش  $T$  این احتمال کاهش یافته و در  $T=0$  این احتمال به صفر می رسد. (مانند تپه نوردی رفتار می کند)
- می توان ثابت کرد که اگر  $T$  به به اندازه کافی آرام کاهش بیابد، جستجوی SA یک پاسخ بهینه (global optimum) با احتمالی که به سمت یک میل می کند خواهد یافت.
- کاربردها:
  - حل مسائل VLSI
  - برنامه ریزی
  - اعمال بهینه سازی
  - زمانبندی خطوط هوایی

## Local beam search (جستجوی محلی دسته ای)

- شروع با  $k$  حالت که به طور تصادفی ایجاد شده اند.
- در هر تکرار، تمام فرزندان برای هر  $k$  حالت تولید می شوند.
- اگر یکی از آنها حالت هدف بود جستجو متوقف می شود و در غیر این صورت از میان لیست کامل فرزندان  $k$  تا از بهترین ها انتخاب می شوند و مرحله بالا تکرار می شود.

## الگوریتم ژنتیک

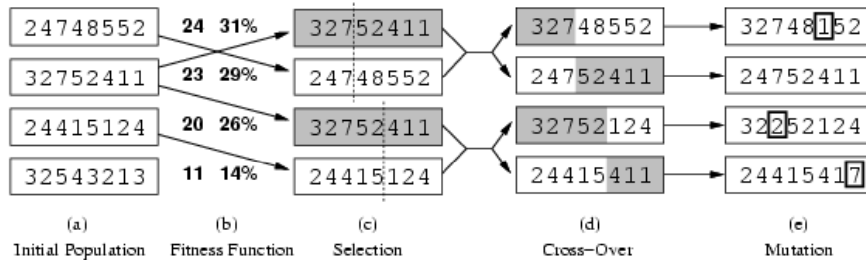
- نوعی از local beam search به همراه ترکیب جنسی



## الگوریتم های ژنتیک

- یک حالت بعدی با ترکیب دو حالت پدر ایجاد می شود.
- شروع با  $k$  حالت تصادفی (جمعیت)
- یک حالت با یک رشته بر روی یک مجموعه محدود بازنمایی می شود (اغلب رشته ای از صفر و یک) – (کروموزوم)
- تابع ارزیابی (تابع برازندگی – Fitness function): مقادیر بالاتری را برای حالات بهتر ایجاد می کند.
- نسل بعدی جمعیت با انجام اعمال زیر روی جمعیت فعلی تولید می شود:
  - انتخاب (Selection)
  - آمیزش (Crossover)
  - جهش (Mutation)

## الگوریتم های ژنتیک

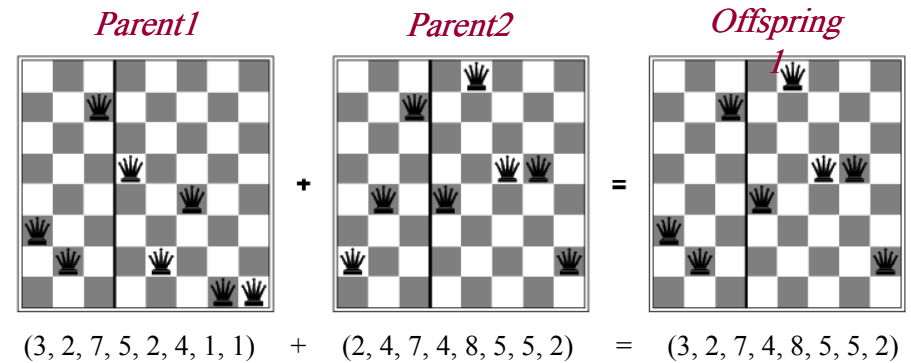


• تابع برازندگی: تعداد جفت وزیر هایی که یکدیگر را تهدید نمی کنند  
(مینیمم: صفر، ماکزیمم:  $8 * 7/2 = 28$ )

- $24 / (24+23+20+11) = 31\%$
- $23 / (24+23+20+11) = 29\%$

## الگوریتم های ژنتیک

• یک مثال برای عمل Crossover

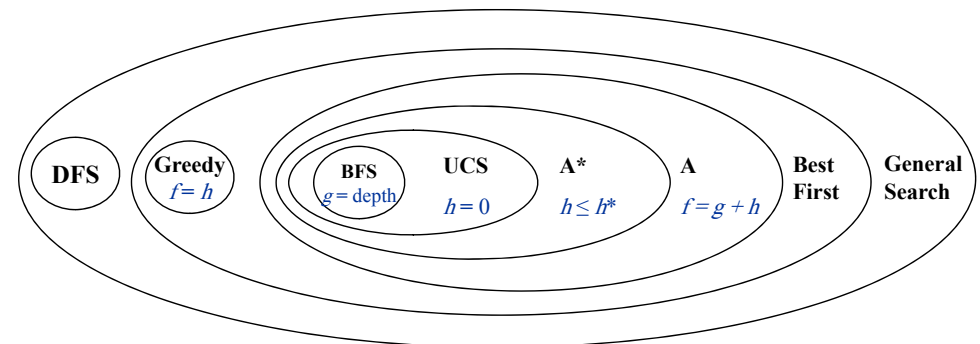


## الگوریتم های ژنتیک

```
function GENETIC-ALGORITHM( population, FITNESS-FN) returns an individual
input: population, a set of individuals
      FITNESS-FN, a function that measures the fitness of an individual

repeat
  new_population ← empty set
  loop for i from 1 to SIZE(population) do
    x ← RANDOM_SELECTION(population, FITNESS_FN)
    y ← RANDOM_SELECTION(population, FITNESS_FN)
    child ← REPRODUCE(x,y)
    if (small random probability) then child ← MUTATE(child)
    add child to new_population
  population ← new_population
until some individual is fit enough or enough time has elapsed
return the best individual in population, according to FITNESS-FN
```

## دسته بندی استراتژی های جستجو

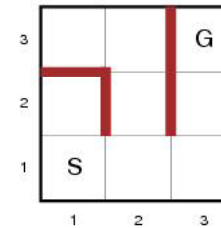


## مسائل جستجوی online

- دانش عامل:

- عمل (ها): لیست اعمال مجاز در حالت  $S$
- $c(s, a, s')$ : تابع هزینه گام (پس از تعیین  $s'$ )
- $GOAL-TEST(s)$

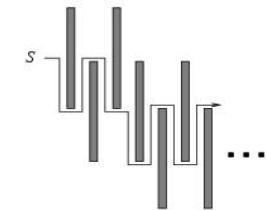
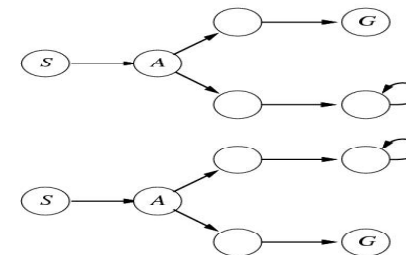
- عامل می تواند حالت قبلی را تشخیص دهد
- اعمال قطعی هستند
- دستیابی به هیوریستیک قابل قبول  $h(s)$
- مانند فاصله مانهاتانی



## مسائل اکتشافی

- تا کنون تمام الگوریتم ها offline بودند
- Offline = راه حل قبل از اجرای آن معین است
- Online = محاسبه و عمل بصورت یک در میان
- جستجوی online برای محیط های پویا و نیمه پویا ضروری می باشد
- در نظر گرفتن تمامی امکان های مختلف غیر ممکن است
- استفاده شده در مسائل اکتشافی
- حالت ها و اعمال ناشناخته
- مثال: یک روبات در یک محیط جدید، یک نوزاد و ...

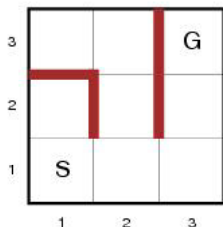
## استدلال دشمنانه



- یک دشمن را تصور کنید که قادر است در حین کاوش عامل فضای حالت را بسازد
- حالت های ملاقات شده  $S$  و  $A$ . حالت بعدی؟
- در یکی از فضاهای حالت شکست می خورد
- هیچ الگوریتمی نمی تواند از بن بست ها در تمامی فضاهای حالت اجتناب کند

## مسائل جستجوی online

- هدف: رسیدن به حالت هدف با حداقل هزینه
- هزینه = کل هزینه مسیر پیموده شده
- نسبت رقابتی = مقایسه هزینه با هزینه مسیر راه حل در حالتی که فضای جستجو شناخته شده باشد
- می تواند نامحدود باشد
- در مواردی که عامل به طور تصادفی به یک بن بست می رسد





## عامل های جستجوی Online

- عامل یک نقشه از محیط نگهداری می کند
  - نقشه بر اساس ورودی ادراکی بهنگام می شود
  - از این نقشه برای انتخاب عمل بعدی استفاده می شود

- به تفاوت مثلاً با  $A^*$  دقت کنید
  - یک نسخه online تنها می تواند گرهی را گسترش دهد که به طور فیزیکی در آن قرار داشته باشد

## Online DFS-Agent

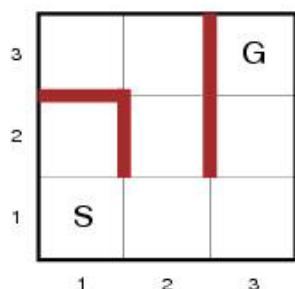
```

function ONLINE-DFS-AGENT( $s'$ ) returns an action
input:  $s'$ , a percept identifying current state
static: result, a table indexed by action and state, initially empty
           unexplored, a table that lists for each visited state, the action not yet tried
           unbacktracked, a table that lists for each visited state, the backtrack not yet tried
            $s, a$ , the previous state and action, initially null

if GOAL-TEST( $s'$ ) then return stop
if  $s'$  is a new state then unexplored[ $s'$ ]  $\leftarrow$  ACTIONS( $s'$ )
if  $s$  is not null then do
    result[ $a, s$ ]  $\leftarrow s'$ 
    add  $s$  to the front of unbacktracked[ $s'$ ]
if unexplored[ $s'$ ] is empty then
    if unbacktracked[ $s'$ ] is empty then return stop
    else  $a \leftarrow$  an action  $b$  such that result[ $b, s'$ ] = POP(unbacktracked[ $s'$ ])
else  $a \leftarrow$  POP(unexplored[ $s'$ ])
 $s \leftarrow s'$ 
return  $a$ 
    
```

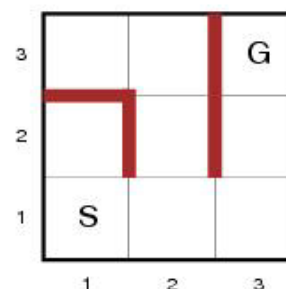
## جستجوی عمقی online، مثال

- مساله مسیر پر پیچ و خم بر روی یک صفحه  $3 \times 3$



- حالت اولیه:  $s' = (1, 1)$
- Result و Unexplored(UX) و Unbacktracked(UB) ...
- تهی هستند
- $S$  و  $a$  نیز تهی هستند

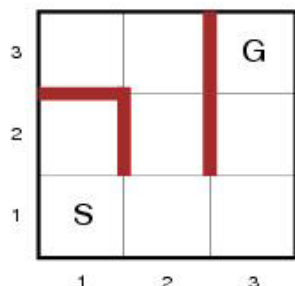
## جستجوی عمقی online، مثال



- GOAL-TEST((1, 1))?
  - $S \neq G$  thus false
- (1,1) a new state?
  - True
  - ACTION((1,1))  $\rightarrow$  UX[(1,1)]
    - {RIGHT, UP}
- $s$  is null?
  - True (initially)
- UX[(1,1)] empty?
  - False
- POP(UX[(1,1)])  $\rightarrow a$ 
  - $a = \text{UP}$
- $s = (1, 1)$
- Return  $a$

## جستجوی عمقی online, مثال

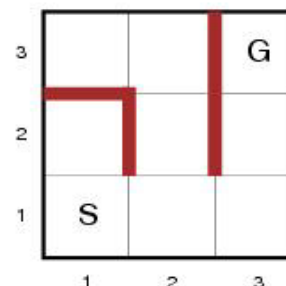
$S'=(1,1)$



- GOAL-TEST((1,1))?
  - S not = G thus false
- (1,1) a new state?
  - false
- $s$  is null?
  - false ( $s = (2, 1)$ )
  - result [DOWN, (2, 1)] <- (1,1)
  - $UB[(1,1)] = \{(2,1)\}$
- $UX[(1,1)]$  empty?
  - False
- $a = \text{RIGHT}, s = (1,1)$
- return  $a$

## جستجوی عمقی online, مثال

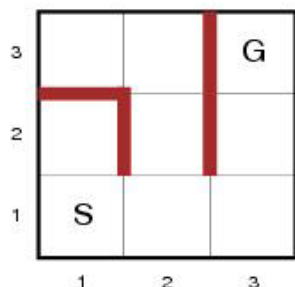
$S'=(1,2)$



- GOAL-TEST((1,2))?
  - S not = G thus false
- (1,2) a new state?
  - True,
  - $UX[(1,2)] = \{\text{RIGHT}, \text{UP}, \text{LEFT}\}$
- $s$  is null?
  - false ( $s = (1,1)$ )
  - result [RIGHT, (1,1)] <- (1, 2)
  - $UB[(1,2)] = \{(1,1)\}$
- $UX[(1, 2)]$  empty?
  - False
- $a = \text{LEFT}, s = (1, 2)$
- return  $a$

## جستجوی عمقی online, مثال

$S'=(1,1)$



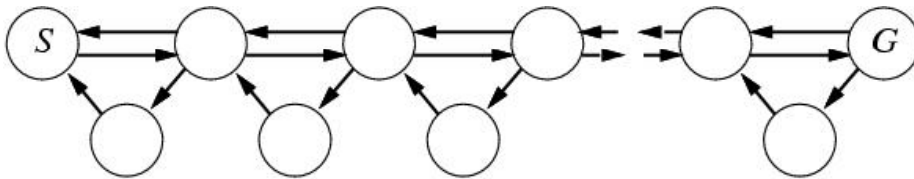
- GOAL-TEST((1, 1))?
  - S not = G thus false
- (1, 1) a new state?
  - false
- $s$  is null?
  - false ( $s = (1, 2)$ )
  - result [LEFT, (1, 2)] <- (1, 1)
  - $UB[(1, 1)] = \{(1, 2), (2, 1)\}$
- $UX[(1, 1)]$  empty?
  - True
  - $UB[(1, 1)]$  empty? False
- $a = b$  for  $b$  in result [ $b, (1,1)$ ] = (1, 2)
  - $b = \text{RIGHT}$
- $a = \text{RIGHT}, s = (1, 1) \dots$

## جستجوی عمقی online, مثال

- بدترین حالت: هر گره دو بار ملاقات شده است
- یک عامل ممکن است در حالی که به پاسخ نزدیک است، یک راه طولانی را بپیماید
- یک روش عمیق کننده تکرار online می تواند این مشکل را حل کند
- جستجوی عمقی online فقط وقتی کار می کند که اعمال قابل برگشت باشند

## جستجوی محلی online

- تپه نوردی online می باشد
  - یک حالت ذخیره شده است
- عملکرد بد به دلیل وجود ماکزیمم های محلی
  - شروع مجدد تصادفی غیر ممکن است
- راه حل: حرکت تصادفی باعث کاوش می شود (می تواند حالات بسیاری را به صورت نمایی تولید کند)

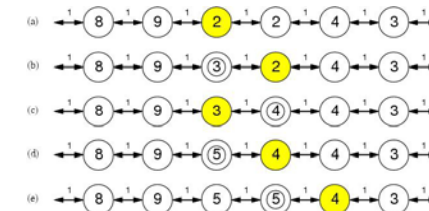


N. Razavi - AI course - 2007

73

## جستجوی محلی online

- راه حل ۲: اضافه نمودن حافظه به تپه نورد
- ذخیره بهترین تخمین فعلی  $H(s)$  از هزینه رسیدن به هدف
- $H(s)$  در ابتدا تخمین هیوریستیک  $h(s)$  می باشد
- پس از آن بر اساس تجربه بهنگام می شود (شکل پایین)



N. Razavi - AI course - 2007

74

## Learning real-time A\*

**function** LRTA\*-COST ( $s, a, s', H$ ) **return** an cost estimate

**if**  $s'$  is undefined **then** **return**  $h(s)$   
**else return**  $c(s, a, s') + H[s]$

**function** LRTA\*-AGENT ( $s$ ) **return** an action

**input:**  $s$ , a percept identifying current state

**static:**  $result$ , a table indexed by action and state, initially empty

$H$ , a table of cost estimates indexed by state, initially empty

$s, a$ , the previous state and action, initially null

**if** GOAL-TEST ( $s$ ) **then return** stop

**if**  $s$  is a new state (not in  $H$ ) **then**  $H[s] \leftarrow h(s)$

**unless**  $s$  is null

$result[a, s] \leftarrow s$

$H[s] \leftarrow \min_{b \in ACTIONS(s)} LRTA*-COST(s, b, result[b, s], H)$

$b \in ACTIONS(s)$

$a \leftarrow$  an action  $b$  in  $ACTIONS(s)$  that minimizes  $LRTA*-COST(s', b, result[b, s], H)$

$s \leftarrow s'$

**return**  $a$

N. Razavi - AI course - 2007

75